

Prevodio je iz grčkog izvornika i trudio se da grčki izvornik oživi na suvremeni srpski jezik. Čarnić je učinio velik posao to više što je taj posao, koji danas obično obavljaju skupine stručnjaka, on učinio sam.

U Srpskoj pravoslavnoj Crkvi već se odavno osjećala potreba za novijim i suvremenijim prijevodom Svetog pisma, budući da je prijevod Vuka Karadžića — Daničića, kojim se Srpska pravoslavna Crkva služila, zastario.

Čestitamo i prevodiocu i Biblijskom društvu na tom hvalevrijednom pothvatu i želimo im da prevodilački rad na Svetom pismu nastave.

A. Rebić

Wolfgang Beinert, HEUTE VON MARIA REDEN? Kleine Einführung in die Mariologie. Buchreihe: Theologie im Fernkurs. Izdaje Akademie Domschule Würzburg. Naklada Herder (Freiburg-Basel-Wien), 1973, strana 119, kartonirano DM 10,80. Narodžbe pod broje 16875 na: Herder Verlag, Freiburg i. B., Hermann-Herder-Strasse 4, BR Deutschland.

Katedralna škola u Würzburgu ovim sveskom započinje obelodanjivati dopisne teološke tečajeve za laike. Cilj je ovih svezaka upoznati što je moguće veći broj laika s osobito aktualnim temama vjere. Na taj način teološko bogatstvo koje su mnogi mogli steći na tečajevima Akademije Katedralne škole prelazi u posjed mnogih čitalaca.

Prvi svezak ovog niza posvećen je vrlo aktualnoj temi, *mariologiji*. Pisac W. Beinert napisao je ovaj svezak na temelju svojih predavanja koja je držao o Mariji u proljeće 1972. u istoj Akademiji. Svezak je, dakako, naknadno obogaćen svim iskustvima koja je pisac, profesor dogmatike u Bochumu, sabrao na krugovima, u diskusijama i na temelju raznih primjedbi.

Ovaj svezak ne predstavlja *potpunu* mariologiju (njih u njemačkoj literaturi ima dovoljno), nego samo *uvod* u mariologiju, razmišljanje o Mariji, Majci Isusa Krista. Ovim sve-

skom pisac želi izvijestiti, potaknuti čitaoce na razmišljanje, na razgovor, na raspravljanje. Knjiga nije nagovorno-duhovnog, nego znanstvenog karaktera. Pristupa problemima ozbiljno, trijezno ih rješava i razlaže. To je uglavnom cilj tog niza: izgradnja trijezne, odgovorne i oslobodilačke vjere.

Knjiga je podijeljena na 9 poglavlja: U I poglavlju pisac nabraja poteškoće zbog kojih je teško danas o Mariji govoriti. Ustanovljuje činjenicu da se nakon godine 1965. znatno manje piše o Mariji nego se pisalo ranije, na primjer za vrijeme pape Pija XII, osobito u vremenskom razmaku od 1950. do 1960. godine u kojem su vremenskom razdoblju održani mnogi marijansko-mariološki kongresi. Pisac ustanovljuje uzroke opadanja zanimanja za mariologiju danas, kritički pristupa stanovitim nekritičkim opisivanjima Marije u suvremenoj teološkoj literaturi.

U II poglavlju razlaže biblijska mjesta Novoga zavjeta o Mariji, i to po vremenskom redosljedu kojim su n. z. spisi nastajali. Najprije uzima u obzir tekst svetog Pavla u poslanici Galaćanima (4, 4) gdje je Marija samo nuzgred spomenuta kao žena od koje nam je rođen Isus Krist. Slijede sinoptička Evanđelja od kojih je prvo Markovo Evanđelje (3, 21. 31—35 i 6, 1—6). Marko o Mariji govori također samo nuzgred i vrlo oprezno. Teolozi govore o markovskim tekstovima o Mariji kao o antimariološkim tekstovima. Pisac zatim ispituje opise Djetinjstva Isusova koji su vrlo kasno nastali, negdje poslije 90. godine te pokazuju da je u to doba već poraslo zanimanje za Mariju. Konačno navodi dva biblijska mjesta iz Ivanova Evanđelja (2, 1—11 i 19, 25—27) o Mariji koja su također vrlo kratka. Pisac je raščlanio samo ove n. z. tekstove koji nedvojbeno nešto govore o Mariji. Sz. tekstove nije uzeo u obzir, budući da su i oni, koji ukazuju na buduću Majku Mesije, mnogoznačni. A takav je slučaj i s Otk 12, 1—17. Taj posljednji tekst tek od 12. stoljeća je tumačen mariološki, a danas više ne. Pisac dolazi do ovih zaključaka: a) zanimanje bibl. pisaca za Mariju vrlo se kasno probudilo; b) ono je kristološki usmjereno; c) ono je ekleziološki

opravdano i d) ono je trijezno i sažeto u biblijskim spisima izraženo.

Slijedi III poglavlje u kojem pisac prikazuje, vrlo kratko, povijest nauke o Mariji i štovanja Marije kroz stoljeća sve do II vatikanskog sabora. Prva su stoljeća (3—6) postavila dogmatske temelje a kasnija su stoljeća (rani srednji vijek: stoljeća 7—12. i kasniji srednji vijek: stoljeća 13—16) te temelje uvelike razvila. U vrijeme Reformacije nauka o Mariji je prilično razvodnjena pa su protestanti zauzeli i prema mariologiji negativan stav.

U IV poglavlju pisac prikazuje nauku II vatikanskog sabora o Mariji. Nauka o Mariji II vat. sabora izražena je u VIII poglavlju dogmatske konstitucije o Crkvi *Lumen gentium*. Sabor promatra Mariju ekleziološki i kristološki i temelji svoje izričaje o Njoj na nz. spisima i na otačkim spisima.

U V poglavlju pisac razrađuje mariološka načela spoznaje. Sustavno i teoretski razrađuje podatke koje je prethodno iznio na temelju Svetog pisma NZ i povijesti. Najprije iznosi opća načela spoznaje s obzirom na marijansku nauku, a potom, u VI poglavlju (mariološki temeljni princip), govori o najvažnijim izričajima katoličke nauke o Mariji. 1) Ona je vazda Djevica; 2) Ona je Bogorodica; 3) Ona je slobodna od ljage istočnog grijeha; 4) Ona je u životu svoje slobodna od bilo kojeg grijeha; 5) Poslije smrti na nebo je uznesena.

U VII poglavlju daje teološko opravdanje marijanskih dogmi, osobito dogme materinstva, bezgrešnog začeca i uznesenja na nebo. Dogmi djevičanstva posvećuje posebno VIII poglavlje, budući da je ta dogma ona u svezi koje vjernici najviše pitanja postavljaju a i neki teolozi je djelomično danas postavljaju u pitanje.

Na kraju, u završnom poglavlju pisac zaokružuje sve što je u knjizi iznio i ističe kako je potrebno danas, baš danas, govoriti o Mariji.

Knjiga je pisana vrlo laganim nje-mačkim jezikom te se stoga lako čita. Može koristiti ne samo svećenici-ma koji žele još jednom nešto zaokruženo saznati o Mariji, nego i svim vjernicima koji vole pratiti teo-

lošku literaturu. Ovom će se knjigom sigurno obogatiti.

Adalbert Rebić

Lj. Rupčić, PJESMA NAD PJESMA-MA, KS, Zagreb 1973, str. 108.

Pjesma nad pjesmama, poema miomirisa, buđenja novog života, novog svijeta, »svetinja nad svetinjama«, uvijek je privlačila svojim tajanstvenim izričajima i snažnim slikama pjesnike i teologe, književnike i mistike. I svaki prevodilac i tumač ove Pjesme pokušava nešto novo unijeti, osvijetliti, otkriti u ovim zbitim versovima koji opjevaju Ljubav koja nema granica po svojoj naravi. Jer zaista sve pjesme o njoj su »nedopjevane, govori nedovršeni, izražaji nesavršeni«. I poznati naš prevodilac pokušao je na našem jeziku ponovno nam dočarati onaj izvorni »zvuk zvonkih riječi, skladnost ritma, jakost boja i slikovitost opisa« Božje poruke o Ljubavi.

U uvodnim bilješkama prevodilac govori o naslovu Pjesme, o piscu i književnom obliku. Pjesma nad pjesmama, što znači Najljepša pjesma, nije djelo jednog autora. Naraštaji a možda narodi su je stvarali. Današnji svoj oblik dobila je najvjerojatnije između 4. i 3. st. pr. Krista. Teško je odrediti književni oblik Pjesme. Prevodilac iznosi razne hipoteze koje ne zadovoljavaju. Nije drama, niti zbirka svatovskih pučkih pjesama, niti neka liturgija života iz liturgije božanstva plodnosti, niti su to pastirske ljubavne pjesme u stilu grčko-rimskih pjesama. Imamo ovdje posebno književnu vrstu istočnjačkih ljubavnih i svatovskih pjesama ali koje se opet odvajaju od ostalih sličnih pjesama što tu nemamo onog profanog što je značajka vanbiblijskog pjesništva, već uzvišeno i sveto govori o ljubavi. Jer »nemoguće je zamisliti i pretpostaviti da bi neka sasvim profana pjesma mogla uopće doći u Bibliju, ako ne bi imala religioznu dimenziju« (str. 18).

Dragocjen je doprinos autora o svojstvima Ljubavi koju nam Pjesma opjeva. Ona je kreativna, stva-